

ارزیابی وظایف اپرаторی در اپرаторهای تولید تجهیزات آبیاری تحت فشار با استفاده از یک روش ارزیابی پوسچر آسان

سجاد دیهیم^۱، مرتضی بابائی^۲، مجید معتمدزاده^{*۳}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

^۲ کارشناس ارشد، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

^۳ استاد، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

* نویسنده مسئول: مجید معتمدزاده، استاد، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

ایمیل: motamedzade@yahoo.com

DOI: 10.21859/johe-03028

چکیده

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۴/۰۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۰۶/۲۱

واژگان کلیدی:

اختلالات اسکلتی_عضلانی

ریسک فاکتورهای ارگونومیک

پوسچر بحرانی

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی همدان محفوظ است.

مقدمه: اختلالات اسکلتی_عضلانی یکی از عوامل شایع آسیب‌های شغلی و حرفه‌ای در کشورهای صنعتی و در حال توسعه است. تعیین عوامل خطر می‌تواند در انتخاب روش مناسب برای بررسی‌های دقیق‌تر و انجام مداخلات نقش مهمی داشته باشد. این مطالعه باهدف ارزیابی ریسک فاکتورهای ارگونومیک اپرаторهای تجهیزات آبیاری تحت فشار انجام شد.

روش کار: این مطالعه بهصورت مقطعی در یک شرکت تولید تجهیزات آبیاری تحت فشار انجام شد. در این مطالعه از روشی جدید و مبتنی بر مشاهده برای ارزیابی ارگونومیک فعالیت اپرаторها استفاده شد. بهمنظور تعیین وظایف و زیر وظایف از تجهیزات ضبط ویدیویی و مشاهده مستقیم استفاده شد سپس ارزیابی ارگونومیک موردنظر برای تمام زیر وظایف شناسایی شده، انجام شد. درنهایت میزان بحرانی بودن وظیفه مشخص شد.

یافته‌ها: درمجموع از وظایف شناسایی شده ۵۳ پوسچر بحرانی شدید، ۶۱ پوسچر بحرانی متوسط و ۸۲ پوسچر بحرانی کم تعیین شد. امتیاز ارگونومیک کل برای وظایف اپرаторهای خط تولید شیر توبی به ترتیب ۰/۶۸ و ۰/۶۰ و برای خط تولید شیر قطراهای و شیر خودکار به ترتیب ۰/۵۲ و ۰/۶۷ به دست آمد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج بدست آمده، نامناسب‌ترین پوسچرها مربوط به م杰 اپرаторها بوده است و در محدوده‌های ارگونومیک موردنظری، زاویه خمش م杰 و زاویه چرخش م杰 بیشترین پوسچر بحرانی را داشته‌اند. بنابراین توصیه می‌شود اقدام کنترلی بر تصحیح پوسچر م杰 اپرаторها متمرکز شود.

مقدمه

اگرچه بسیاری از فرآیندهای تولیدی مکانیزه شده‌اند و استفاده از تجهیزات خودکار در صنایع متداول شده است اما هنوز فرآیندهایی وجود دارند که دارای تنوع بوده و نیازمند انعطاف‌پذیری می‌باشند. این فرآیندها تنها توسط نیروی انسانی انجام می‌شوند. از جمله این فرآیندها مونتاژ قطعات است که به علت وجود وظایف تکراری منجر به اختلالات اسکلتی عضلانی در نیروی کار می‌شود [۱]. به بر اساس تعریف سازمان بهداشت جهانی (WHO) اختلالات اسکلتی عضلانی به هرگونه اختلال در سیستم حرکتی بدن اعم از اختلالات خفیف، برگشت‌پذیر، برگشت‌ناپذیر و ناتوان‌کننده اطلاق می‌شود. اگر این اختلالات در محیط

فاکتورهای ارگونومیک در اپراتورهای یک شرکت تولیدکننده تجهیزات آبیاری تحتفشار بوده است.

روش کار

مطالعه حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی به روش مقطعی است که در سه خط یک کارخانه تولید تجهیزات آبیاری تحتفشار انجام گرفت. نمونه‌گیری به روش سرشماری و بهوسیله تجهیزات ضبط ویدئویی از تمام وظایف انجام گردید. روش مورداستفاده جهت ارزیابی پوسچر، روشی مبنی بر مشاهده بود که جدیداً ابداع شده است. این روش ۳ مرحله دارد که شامل تقسیم وظیفه به زیر وظایف اولیه، ارزیابی ارگونومیک و محاسبات امتیاز است که به تفضیل توضیح داده خواهد شد [۱۲].

مرحله اول: تقسیم وظیفه به زیر وظایف اولیه

در این مرحله تمام اقدامات ابتدایی (Elementary Operations) بر اساس مشاهده مستقیم و ضبط ویدئو شناسایی و چکلیست هر وظیفه تکمیل شد. هدف از این مرحله شناسایی زیر وظایفی با بدترین حالت ارگونومیک بود. به منظور اطمینان از ارزیابی کامل پروسه تولید تمام وظایف متناسب در دوره‌های زمانی کوتاه و غیر متناسب در دوره‌های زمانی طولانی‌تر، در ارزیابی گنجانده شد [۱۳].

مرحله دوم: ارزیابی ارگونومیک

ارزیابی ارگونومیک موردنظر روی تمام اقدامات اولیه شناسایی شده انجام شد. بدین منظور تعدادی از پوسچرهای اصلی اپراتورها انتخاب شده و رنگ مشخصی به آن‌ها اختصاص داده می‌شود که بیانگر میزان بحرانی بودن پوسچر است. اختصاص رنگ مشخص به مقادیر بحرانی بودن یک پوسچر در ایجاد نمودار میله‌ای برای نمایش وضعیت ارگونومیک اپراتور در زیر وظایف مختلف مفید است. برای نشان دادن میزان بحرانی بودن پوسچر از ۳ رنگ استفاده شد که عبارت‌اند از: میزان بحرانی بودن کم (سبز) متوسط (زرد) و زیاد (قرمز). بحرانی بودن پوسچر با توجه به محدوده‌های تعریف شده در تصویر ۱ تعیین شد. تصویر ۱ نشان‌دهنده ۱۴ محدوده برای پوشش دادن سه محدوده کلی ارزیابی ارگونومیک است که محدوده‌های پوسچر قسمت‌های مختلف بدن را نیز شامل می‌شود. مقادیر cut-off با توجه به روش‌های RULA، OCRA و OWAS تعیین شده و با سه سطح بحرانی بودن (سبز، زرد و قرمز) همسان‌سازی شده است [۱۳].

کار بوده و هزینه‌های مستقیم تحمیل شده برابر با ۰/۵ تا ۲ درصد از تولید ناخالص ملی است [۷]. این اختلالات مرتبط با کار اغلب اندام‌های فوکانی را درگیر کرده و علت اصلی از کارافتادگی در کارگران است [۸]. همچنین بر اساس گزارش دفتر آمار ایالت متحده آمریکا اختلالات اسکلتی عضلانی ۴۰ درصد غرامت‌های مرتبط با آسیب‌های کار را به خود اختصاص می‌دهد و هزینه‌های در حدود ۴۵ تا ۵۴ میلیون دلار را شامل می‌شود [۹]. طی برآوردهای صورت گرفته در سال ۱۹۹۵ در کشور انگلیس، حدود ۴/۲ میلیون ساعت کاری به دلیل اختلالات اندام‌های فوکانی ازدست رفته است که در همین راستا هزینه‌های بالایی را برای کارفرمایان در ارتباط با پرداخت غرامت به کارگران آسیب‌دیده، مخصوصی استعمالجی، کاهش بهره‌وری و جایگزینی کارگر تحمیل کرده است [۱۰]. عوامل متعددی در شکل‌گیری این اختلالات نقش دارد. یکی از این عوامل حرکات تکراری است که اغلب بر دست‌ها، مچ، بازو، گردن، پشت و شانه اثر می‌گذارد. اختلالات ناشی از حرکات تکراری Repetitive Motion (Injury) و آسیب‌های تجمعی که درنتیجه عوامل فیزیکی و مکانیکی ایجاد می‌شود در سال‌های اخیر اهمیت زیادی در ارگونومی پیدا کرده است [۸]. حرکات تکراری دست یا بازو و پوسچر نامناسب معمول ترین خطرات ارگونومیک در محیط کار هستند که به ترتیب ۶۴% و ۴۳٪ از کارکنان، حداقل در یک‌چهارم شیفت در مواجهه با این خطرات هستند [۱۱]. مطالعات نشان می‌دهد که بیشترین شیوع اختلالات اسکلتی عضلانی در مونتاژ کاران صنایع ماشین‌سازی به ترتیب مربوط به گردن، دست/مچ و شانه بوده است [۱۲]. از جمله صنایعی که ریسک حرکات تکراری و درنتیجه ریسک اختلالات اسکلتی عضلانی در آن‌ها بالا است، صنایعی هستند که در آن‌ها کار مونتاژ قطعات انجام می‌شود. در این صنایع اجزاء مشخصی در رویه‌ای منظم به یک محصول اضافه شده تا درنهایت محصول اصلی تولید گردد. در این‌گونه صنایع به دلیل وجود ریسک فاکتورهای متعدد ارگونومیکی مانند تکرار فعالیت، اعمال نیرو، پوسچر بدنی نامناسب و فقدان زمان بازیابی، ریسک ابتلا به اختلالات ناشی از حرکات تکراری بالا است. ارزیابی دقیق و صحیح ریسک فاکتورهای ارگونومیک در صنایع مونتاژ می‌تواند در انتخاب و تعیین مداخلات مناسب بسیار مؤثر باشد. جهت ارزیابی ارگونومیک صنایع مونتاژ باید از روشی استفاده کرد که تمام ریسک فاکتورهای را در برگیرد. روش‌های مختلفی جهت ارزیابی اختلالات اندام فوکانی موجود است که تعدادی از آن‌ها در ایران ناشناخته هستند. هدف از این مطالعه ارزیابی ریسک

مرحله سوم: محاسبات امتیاز

محاسبه امتیاز برای هر زیر وظیفه انجام شد و نهایتاً میزان بحرانی بودن وظیفه مشخص گردید. محاسبات طبق روش زیر صورت گرفت [۱۳].

به هر رنگ از سطح بحرانی بودن پوسچر یک عدد اختصاص داده شد. سبز = ۱، زرد = ۲ و قرمز = ۳

با توجه به ارزیابی ارگونومیک و رنگ‌ها امتیاز اولیه (Partial) (Ergonomic Score) هر یک از زیر وظایف با جمع کردن نمره ۱۴ محدوده باهم مشخص می‌شود. امتیاز ارگونومیک کلی (Overall Ergonomic Score) هر اپراتور با توجه به رابطه ۱ محاسبه می‌شود.

رابطه ۱

$$E = \frac{\sum_i PES_i}{3 \times \text{NUM\_DOM} \times \text{NUM\_ELEM\_OPS}}$$

$\sum_i PES_i$: مجموع امتیازهای اولیه

NUM_DOM : تعداد محدوده‌های ارگونومیک انتخاب شده ثابت ۱۴

NUM_ELEM_OPS : تعداد وظایف اولیه بررسی شده برای هر اپراتور

ممکن برای یک اپراتور $3 \times \text{NUM\_DOM} \times \text{NUM\_ELEM\_OPS}$

نهایتاً از مقادیر امتیاز ارگونومیک کل برای تعیین اقدام کنترلی برای قسمتی از خط مونتاژ که اپراتور کار می‌کند استفاده شد. محدوده‌های اولویت‌بندی اقدام کنترلی در جدول ۲ نمایش داده شده است [۱۲].

جدول ۲: محدوده اولویت‌بندی اقدام کنترلی

اولویت اقدام کنترلی	OES	مقدار
قابل قبول	$OES \geq 0.4$	
ممکن است اقدام کنترلی لازم باشد	$0.4 \geq OES \geq 0.5$	
اقدام کنترلی در آینده نزدیک انجام شود	$0.5 \geq OES \geq 0.7$	
فوراً اقدامات اصلاحی انجام شود	$0.7 \geq OES$	

ارزیابی ارگونومی با روش فوق در سه خط تولید و روی اپراتورهای خطوط تولید شیر آبیاری صورت گرفت. خطوط تولید شیر آبیاری شامل سه خط شیر توپی، شیر قطره‌ای و شیر خودکار بود. خط شیر توپی شامل دو فعالیت جداگانه و در مجموع ۷ وظیفه بود.

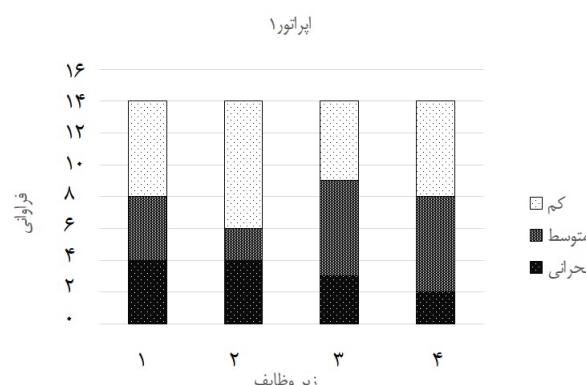
جدول ۱: محدوده‌های پوشش داده شده جهت ارزیابی ارگونومیک پوسچر
قسمت‌های مختلف بدن

زاویه خمیدگی تن	
$30^<$	۱
$30-15$	۲
$15-0$	۳
زاویه چرخش کمر	
$45^<$	۱
$45-15$	۲
$15-0$	۳
ارتفاع آرنج	
بالاتر از شانه	۱
در سطح شانه	۲
در سطح کمر	۳
زاویه چرخش مج	
$180^<$	۱
$180-90$	۲
$90-0$	۳
زاویه خمس زانو	
$60^<$	۱
$60-30$	۲
$30-0$	۳
پوسچر حمل بار	
حمل با دو دست	۱
حمل با یک دست کشیده	۲
حمل با یک دست بدون کشیدگی	۳
چرخش تن	
$90^<$	۱
$90-45$	۲
$45-0$	۳
مسافت جابجایی (تعداد قدم)	
$10^<$	۱
$9-5$	۲
$4-0$	۳
وزن بار جابجا شده (کیلوگرم)	
$5^<$	۱
$5-3$	۲
$3^>$	۳
خمیدگی و چرخش گردن	
2000	۱
$20^<$	۲
> 20 و چرخش	۳
زاویه چرخش ساعد	
$90^<$	۱
$90^>$	۲
$90-0$	۳
پوسچر با	
روی یک پا یا دو زانو	۱
وزن روی یک پا	۲
وزن روی دو پا	۳
زاویه خمس مج	
$15\pm <$	۱
15 ± -0	۲
0	۳
مدت انجام کار نسبت به زمان کاری	
$2/3^<$	۱
$2/3-1/3$	۲
$1/3^>$	۳

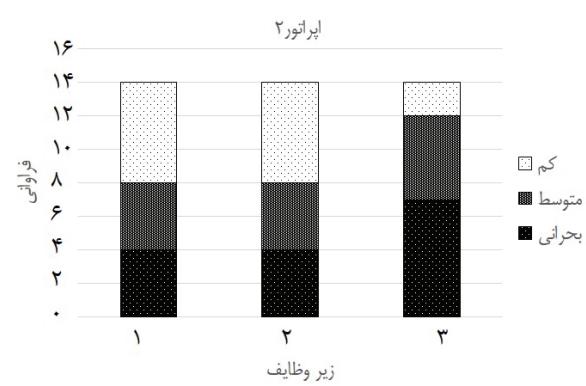
دیپلم و همکاران

یافته‌ها
طبق بررسی‌های صورت گرفته تعداد وظایف خط تولید شیر توپی، قطره‌ای و خودکار به ترتیب ۷، ۳ و ۴ وظیفه بود. نمونه‌ای از نتایج مربوط به ارزیابانی ارگونومیک حاضر در جدول ۳ نمایش داده شده است.

مقادیر ارزیابی ارگونومیک کلی دو فعالیت خط تولید شیر توپی به ترتیب ۰/۶۸ و ۰/۰۶۸ است و با توجه به جدول ۱ اقدام اصلاحی برای این خط در آینده نزدیک باید انجام شود. نتایج مربوط به دو اپراتور این خط در تصویر ۱ و ۲ نمایش داده شده است.

تصویر ۱: نتایج ارزیابی ارگونومیک اپراتور ۱

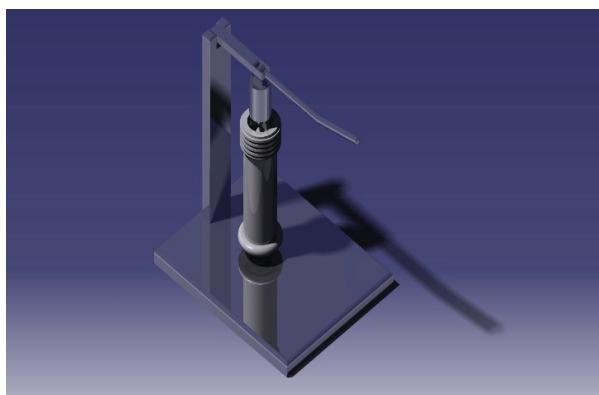
تصویر ۲: نتایج ارزیابی ارگونومیک اپراتور ۲

نتایج مربوط به ارزیابی ارگونومیک اپراتور خط تولید شیر قطره‌ای در تصویر ۳ ارائه گردیده است. مطابق با نتایج مقدار نمره ارزیابی ارگونومیک برای وظایف این خط مونتاژ برابر با ۰/۵۲ است با توجه به جدول ۱ اقدام اصلاحی در آینده نزدیک روی این خط تولید باید انجام شود.

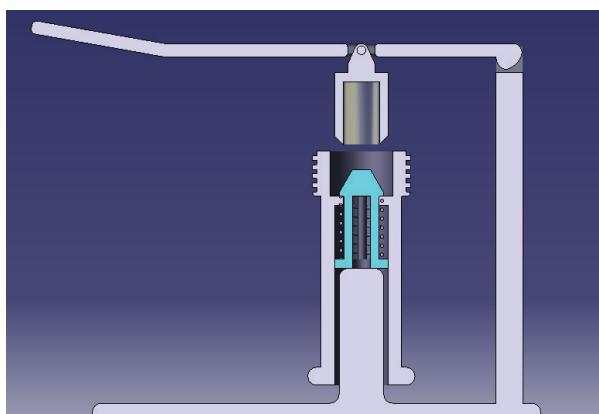
وظیفه	زاویه خمیدگی تنہ	درون بدنه شیر	دسته شیر قطره‌ای	جایگذاری ring روی	اتصالات دو طرف	مونتاژ	شرح
زاویه چرخش کمر	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۱
ارتفاع آرنج	۱	۲	۱	۱	۱	۱	۱
زاویه چرخش مج	۱	۳	۳	۳	۳	۳	۱
زاویه خمیش زانو	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۱
پوسچر حمل بار	۱	۲	۱	۱	۱	۱	۱
چرخش از محور عمود	۱	۳	۳	۳	۳	۳	۱
مسافت جابجایی (تعداد قدم)	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۱
وزن بار جابجا شده (کیلوگرم)	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۱
خمیدگی و چرخش گردن	۱	۳	۳	۳	۳	۳	۱
زاویه چرخش ساعد	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۱
پوسچر پا	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۱
زاویه خمیش	۱	۳	۳	۳	۳	۳	۱
مدت انجام کار نسبت به زمان کاری	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۱

چرخش مج بیشترین پوسچر بحرانی را به خود اختصاص داده‌اند. نتایج کلی ارزیابی به تفکیک محدوده‌های ارگونومیک در تصویر ۵ نشان داده شده است.

در مجموع از زیر وظایف شناسایی شده ۵۳ پوسچر بحرانی شدید (رنگ قرمز)، ۶۱ پوسچر بحرانی متوسط (رنگ زرد) و ۸۲ پوسچر بحرانی کم (رنگ سبز) تعیین شد. در میان ۵۳ پوسچر بحرانی شدید بیشترین پوسچر از نظر تعداد مربوط به اندام مج دست بود. بهمنظور اصلاح ابزار کار در خط تولید شیر خودکار ابزار جدیدی با کمک نرمافزار CATIA طراحی شد. این ابزار بهمنظور کاهش نیروی مورداستفاده در جا انداختن O Ring و تصحیح پوسچر اپراتور ۴ طراحی شده و به کارفرما پیشنهاد شد.

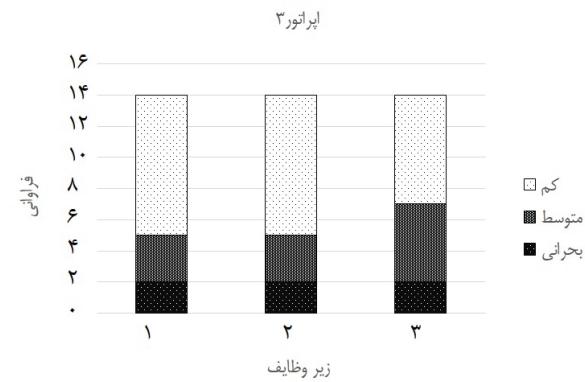
تصویر ۶: ابزار طراحی شده در نرمافزار CATIA

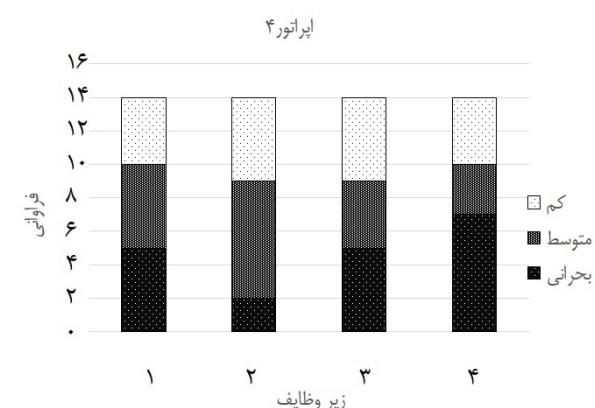
تصویر ۷: برش طولی ابزار طراحی شده با نرمافزار CATIA

بحث

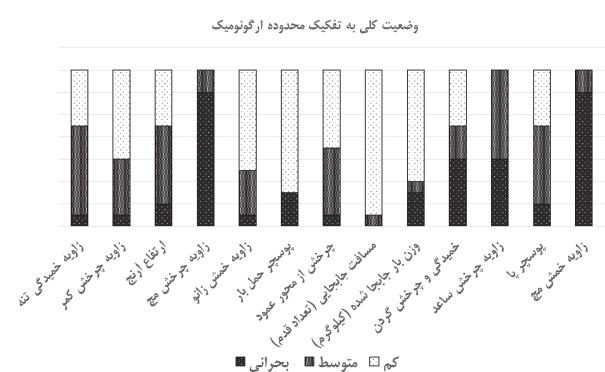
روش مورد ارزیابی در این مطالعه روشی ساده و بصری بهمنظور ارزیابی پوسچر کل بدن است. از مزایای روش موردنظر ارزیابی سریع و استفاده آسان از آن است. مطابق با نتایج به دست آمده پوسچر اندام‌های فوقانی کارکنان

تصویر ۳: نتایج ارزیابی ارگونومیک اپراتور ۳

تصویر ۴: نتایج ارزیابی ارگونومیک اپراتور ۴

تصویر ۵: نتایج کلی ارزیابی به تفکیک محدوده‌های ارگونومیک

نتایج مربوط به ارزیابی ارگونومیک اپراتور خط تولید شیر خودکار در تصویر ۴ ارائه گردیده است. مطابق با نتایج مقدار نمره ارزیابی ارگونومیک برای وظایف این خط مونتاژ برابر با ۶۷،۰ است؛ بنابراین با توجه به جدول ۱ اقدام اصلاحی باید در آینده نزدیک روی این خط تولید انجام شود. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که از محدوده‌های ارگونومیک ارزیابی شده دو محدوده زاویه خمش مج و زاویه

دیپلم و همکاران

علائم اسکلتی عضلانی مربوط به مج دست مونتاژ کاران بوده است که مشابه مطالعه حاضر است. نتایج مطالعه پالوپدیسکال و همکاران نشان داد که پوسچر نامناسب و اعمال نیرو بر مج دست، پوسچر نامناسب انگشتان و آرنج و همچنین فشار واردہ بر اندام‌های فوقانی عامل شیوع اختلالات مربوط به اندام فوقانی در بین مونتاژ کاران است [۱۷]. نتایج این مطالعه عوامل شیوع اختلالات اسکلتی عضلانی بررسی شده است و به پوسچر نامناسب مج دست اشاره شده است.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج مطالعه حاضر، در تمام خطوط تولید شیرهای آبیاری نیاز به اقدام کنترلی در آینده‌ای نزدیک است. بر این اساس توصیه می‌گردد به منظور پیشگیری از بروز اختلالات اسکلتی عضلانی در مونتاژ کاران اقدامات اصلاحی همچون به کارگیری افراد به صورت چرخشی در وظایف مختلف، استفاده از نرم‌سازهای کششی باهدف گرم کردن و کشش سیستم اسکلتی عضلانی و استفاده از ابزار کار مناسب در نظر گرفته شود. در این مطالعه ابزار جدیدی در محیط نرم‌افزار CATIA طراحی و به کارفرما پیشنهاد شد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از همکاری شرکت آریا بسپار پایا با نگارندگان این مقاله کمال تشکر و قدردانی به عمل می‌آید. همچنین از سرکار خانم قمری که در همانگی با مدیریت شرکت مارا پاری رساندند، کمال تشکر را به عمل می‌آوریم.

REFERENCES

- Boenzi F, Digiesi S, Facchini F, Mummolo G. Ergonomic improvement through job rotations in repetitive manual tasks in case of limited specialization and differentiated ergonomic requirements. *Papers Online*. 2016;49(12):1667-72.
- Chander DS, Cavatorta MP. An observational method for Postural Ergonomic Risk Assessment (PERA). *Int J Ind Ergonom*. 2017;57:32-41.
- Jäger Matthias P, Griefahn B, Liebers F, Steinberg U, für Arbeitsschutz B. Preventing musculoskeletal disorders in the workplace. *Prot Workers Health*. 2003;5:1-25.
- Punnett L, Wegman DH. Work-related musculoskeletal disorders: the epidemiologic evidence and the debate. *J Electromyogr Kinesiol*. 2004;14(1):13-23. [DOI: 10.1016/j.jelekin.2003.09.015](https://doi.org/10.1016/j.jelekin.2003.09.015) PMID: 14759746
- Choobineh A, Tabatabaei SH, Behzadi M. Musculoskeletal problems among workers of an Iranian sugar-producing factory. *Int J Occup Saf Ergon*. 2009;15(4):419-24. [DOI: 10.1080/10803548.2009.11076820](https://doi.org/10.1080/10803548.2009.11076820) PMID: 20003775
- Helander M. A guide to human factors and ergonomics. USA: CRC Press; 2005.
- Bevan S, Quadrello T, McGee R, Mahdon M, Vavrovsky A, Barham L. Fit for work? Musculoskeletal disorders in the European workforce. *Work Found*. 2009;612-7.
- Habib E, Hassanzade A. Evaluation of ergonomic risk factors by OCRA method in assembly industry. *Iran Occup Health*. 2008;5(1):70-6.
- Denis D, St-Vincent M, Imbeau D, Jette C, Nastasia I. Intervention

خطوط مونتاژ تجهیزات آبیاری مورد بررسی از نظر تکراری بودن فعالیت، پوسچر مج و انگشت دست، پوسچر بازو و شانه و همچنین پوسچر سر و گردن در وضعیت نامطلوبی قرار دارند. این پوسچر نامناسب به دلیل نبود ابزار ارگونومیک مناسب و همچنین شرایط کاری در این خطوط بود.

در مطالعه‌ای که در خطوط مونتاژ ۱۶۰ صنعت خودروسازی در مکریک انجام شد، کمر درد علت اصلی غیبت از کار شناخته شد که به علت حمل دستی بار و کار تکراری ایجاد شده بود [۱۴]. با توجه به یافته‌های مطالعه حاضر بیشترین پوسچر بحرانی به ترتیب مربوط به مج، ساعد و گردن بود.

بنابراین یافته‌های این مطالعه با مطالعه حاضر همخوانی ندارد. در مطالعه‌ای که توسط Batham در دندانپزشکان انجام شد، بیشترین اختلالات اسکلتی عضلانی به ترتیب در گردن، کمر و مج دست مشاهده شد [۱۵]. نتایج این مطالعه با مطالعه حاضر همخوانی دارد. در مطالعه حبیبی و همکاران نتایج نشان داد که با بیشترین ناحیه درگیری اندام فوقانی مونتاژ کاران در مج و انگشتان دست بوده است که بیشترین شکایات مونتاژ کاران نیز از همین ناحیه گزارش شده بود [۱۶]. در مطالعه حاضر نیز بیشترین پوسچر بحرانی مربوط به مج دست مونتاژ کاران بوده است بنابراین نتایج دو مطالعه مشابه هستند. نتایج مطالعه‌ای که نورانی و همکاران در یک صنعت مونتاژ انجام دادند نشان داد که اندام‌های فوقانی برای انجام فعالیتها و وظایف بیشتر در گیر هستند. همچنین بیشترین فراوانی علائم اسکلتی عضلانی مربوط به ناحیه مج دست تکنسین‌های این صنعت است [۱۶]. در این مطالعه بیشترین

- practices in musculoskeletal disorder prevention: a critical literature review. *Appl Ergon*. 2008;39(1):1-14. [DOI: 10.1016/j.apergo.2007.02.002](https://doi.org/10.1016/j.apergo.2007.02.002) PMID: 17506975
- Graves RJ, Way K, Riley D, Lawton C, Morris L. Development of risk filter and risk assessment worksheets for HSE guidance-'Upper Limb Disorders in the Workplace' 2002. *Appl Ergon*. 2004;35(5):475-84. [DOI: 10.1016/j.apergo.2004.03.011](https://doi.org/10.1016/j.apergo.2004.03.011) PMID: 15246886
- Parent-Thirion A. 5th European Working Conditions Survey: Europ. Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions; 2012.
- Nur Nurhayati M, Dawal Siti Zawiah M, Dahari M, editors. The Prevalence of Work Related Musculoskeletal Disorders among Workers Performing Industrial Repetitive Tasks in the Automotive Manufacturing Companies. International Conference on Industrial Engineering and Operations Management; 2014; Bali, Indonesia.
- Savino M, Mazza A, Battini D. New easy to use postural assessment method through visual management. *Int J Ind Ergonom*. 2016;53:48-58.
- Cuaute-Gutiérrez L, Juárez-Peña J, Uribe-Pacheco LA. Ergonomic Assessment of Assembly Tasks in a Mexican Automotive Industry. In: Arezes P, editor. Advances in Safety Management and Human Factors. Florida, USA: Springer International Publishing; 2016. p. 487-94.
- Batham C, Yasobant S. A risk assessment study on work-related musculoskeletal disorders among dentists in Bhopal, India. *Indian J Dent Res*. 2016;27(3):236-41. [DOI: 10.4103/0970-9290.186243](https://doi.org/10.4103/0970-9290.186243) PMID: 27411650

-
16. Nurani M, Mehrparvar A, Fazli B, Jafari S, Taefeh Rahimiyan R. Ergonomic Evaluation of Posture by OCRA Software in Assembly Workers of a Power Station Gas Turbine Manufacturing Industry and Assessment of Ergonomics Training Effect on Reduction of Risk Level. *J Health.* 2014;4(4):304-11.
  17. Pullopdisakul S, Ekpanyaskul C, Taptagaporn S, Bundhukul A, Thepchatri A. Upper extremities musculoskeletal disorders: prevalence and associated ergonomic factors in an electronic assembly factory. *Int J Occup Med Environ Health.* 2013;26(5):751-61. DOI: [10.2478/s13382-013-0150-y](https://doi.org/10.2478/s13382-013-0150-y) PMID: 24264438

Ergonomic Evaluation of Operational Duties of Pressurized Irrigation Equipment Production Operators Using an Easy Posture Assessment

Sajjad Deyhim ¹, Morteza Babaei ², Majid Motamedzade ^{3,*}

¹ MSc Student, Department of Occupational Health Engineering, School of Public Health, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

² MSc, Department of Occupational Health Engineering, School of Public Health, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

³ Professor, Department of Occupational Health Engineering, School of Public Health and Research Center for Health Sciences, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

* Corresponding author: Majid Motamedzade, Professor, Department of Occupational Health Engineering, School of Public Health and Research Center for Health Sciences, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran. E-mail: motamedzade@yahoo.com

DOI: 10.21859/johe-03028

Received: 27.06.2016

Accepted: 11.09.2016

Keywords:

Musculoskeletal Disorders

Ergonomic Risk Factors

Critical Posture

How to Cite this Article:

Deyhim S, Babaei M, Motamedzade M. Ergonomic Evaluation of Operational Duties of Pressurized Irrigation Equipment Production Operators Using an Easy Posture Assessment. J Occup Hyg. 2016;3(2):56-63. DOI: 10.21859/johe-03028

© 2016 Hamedan University of Medical Sciences.

Abstract

Introduction: One of the most common causes of occupational injuries in industrialized and developing countries is musculoskeletal disorders. Determining the risk factors of musculoskeletal disorders can be helpful, choosing the right method for interventions and detailed studies. This study aimed to evaluate the ergonomic risk factors in operators of pressurized irrigation equipment production.

Methods: This cross-sectional study was conducted in a pressurized irrigation equipment manufacturing company. In this study, a new method based on observation was used to evaluate the ergonomic aspects of operators' activities. In order to assign tasks and sub-tasks, direct observation and video recording equipment were used. Ergonomic assessment was carried out on all the sub-tasks identified. Then, the criticality of the task was determined.

Results: Among the tasks identified, 53 highly critical, 61 critical and 82 lowly critical postures were determined. The ergonomic points in the ball valve production line were 0.6 and 0.68 respectively for tow operators. For drop valve and automatic valve production lines, the ergonomic points were 0.52 and 0.67, respectively.

Conclusions: According to the results, the posture analysis method used in this study was easy and accurate. The advantage of this method is 14 ergonomic domains that covered the whole body and time fragment of each task. Findings of previous studies showed good correlation between results from this method and the OCRA method. In this study, The most critical posture was related to operator's wrist; so, it is recommended that control measures on wrist posture correction should be considered.